

Yttrande från Regionkommittén om "EN gemensam invandringspolitik för Europa"

(2009/C 76/07)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Vi framhåller att kommittén är beredd att samarbeta och bidra till utarbetandet av en gemensam invandringspolitik.
- Kommittén betonar att de lokala och regionala myndigheterna befinner sig i första ledet och i avsevärd utsträckning berörs av en gemensam invandringspolitik. Dels berörs de av de svårigheter den illegala migrationen skapar; dels ska de tillhandahålla en rad tjänster till dessa personer inom ramen för den lokala integrationsprocessen. Därför bör de aktivt engageras i utarbetandet av ett europeiskt regelverk för laglig invandring, i åtgärderna för bekämpning av olaglig invandring och i utvecklingssamarbetet med ursprungsländerna.
- Kommittén vill framhäva invandrarnas stora betydelse genom deras bidrag till den socioekonomiska utvecklingen i EU. Med tanke på det europeiska ekonomiska samarbetsområdets internationella konkurrenskraft måste EU:s attraktionsförmåga förbättras märkbart, så att den lokala och regionala potentialen utnyttjas bättre.
- Kommittén vill påpeka att man kan beakta den nationella och regionala arbetsmarknadens behov genom att medlemsstaterna har befogenhet att fastställa hur många tredjelandsmedborgare som får beviljas inresa till deras territorium för att där söka sysselsättning som arbetstagare eller egenföretagare.
- Kommittén konstaterar att kunskaper i värdlandets officiella språk är av avgörande betydelse. En framgångsrik integration även på lokal och regional nivå underlättas av tidig språkinläring.
- Regionkommittén vill påpeka att olaglig och laglig invandring hänger nära samman och att kampen mot den olagliga invandringen har central betydelse för utformningen av en politik för laglig invandring. Å ena sidan måste kampen mot den olagliga invandringen föras konsekvent och med ett helhetsperspektiv för att effektivt kunna ta itu med de många gånger organiserade kriminella strukturerna. Å andra sidan måste man utveckla möjligheter till laglig invandring när det råder brist på arbetskraft, liksom utbyte och överföring av kunskap samt sådan vidareutbildning av migranter under en tidsmässigt begränsad vistelse.

Föredragande: Werner JOSTMEIER (DE–PPE), Ledamot av Nordrhein-Westfalens delstatsparlament

Referensdokument

Meddelande från kommissionen: Mot en gemensam invandringspolitik

KOM(2007) 780 slutlig

Meddelande från kommissionen: En gemensam invandringspolitik för Europa: principer, åtgärder och verktyg

KOM(2008) 359 slutlig

POLITISKA REKOMMENDATIONER

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

De lokala och regionala myndigheternas roll

1. Regionkommittén stöder utvecklingen av en gemensam invandringspolitik i linje med den som utarbetats alltifrån Europeiska rådets möte i Tammerfors 1999 fram till den europeiska pakten för invandring och asyl.

2. Vi framhåller att kommittén är beredd att samarbeta och bidra till utarbetandet av en gemensam invandringspolitik. I detta sammanhang är de regionala och lokala myndigheterna beredda att anta de nya utmaningarna och att främja utbytet av bästa praxis på detta område på lokal och regional nivå.

3. Kommittén ser positivt på och är tacksam för det stärkta samarbetet med kommissionen. Detta samarbete bör fortsätta.

4. ReK välkomnar kommissionens inriktning på partnerskap. Samarbetet och solidariteten mellan medlemsstaterna och EU-institutionerna bör också omfatta de lokala och regionala aktörerna. De framtida utmaningarna kräver samordnade och enhetliga åtgärder som förutsätter ett effektivt arbete i EU och medlemsstaterna inom ramen för en gemensam invandringspolitik.

5. Kommittén betonar att de lokala och regionala myndigheterna befinner sig i första ledet och i avsevärd utsträckning berörs av en gemensam invandringspolitik. Dels berörs de av de svårigheter den illegala migrationen skapar; dels ska de tillhandahålla en rad tjänster till dessa personer inom ramen för den lokala integrationsprocessen. Därför bör de aktivt engageras i utarbetandet av ett europeiskt regelverk för laglig invandring, i åtgärderna för bekämpning av olaglig invandring och i utvecklingssamarbetet med ursprungsländerna.

6. Liksom kommissionen anser ReK att det krävs en mekanism som bygger på solidaritet mellan medlemsstaterna och EU vad gäller att dela bördorna och samordna politiken. De regionala och lokala myndigheterna pekar på behovet av att finansiera bland annat övervakningen och kontrollen av gränserna samt integrationspolitiken, vilket påverkar de offentliga finanserna på nationell, regional och lokal nivå.

7. Respekten för mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen samt främjandet av demokratin är centrala beståndsdelar i en invandringspolitik. EU garanterar dessa friheter och principer som är förankrade i stadgan om grundläggande rättigheter, till exempel människans värdighet, frihet, jämlikhet, solidaritet, medborgarrätt och rättskipning. Kvinnors och barns rättigheter ges i detta sammanhang särskild betydelse. Traditioner och agerande som strider mot dessa principer kan inte tolereras. De gemensamma europeiska värderingar som utgör grunden för stadgan om de grundläggande rättigheterna är inte förhandlingsbara. Inom Europeiska unionen måste alla acceptera att de europeiska grundläggande rättigheterna utgör en bindande värdegrund.

8. Regionkommittén vill påpeka att invandrarna i många europeiska kommuner och regioner redan utgör en viktig och integrerad del av samhället. Europeiska unionen är ett samhälle med ett mycket rikt och mångfasetterat kulturarv som måste bevaras och vidareutvecklas. Enligt Unesco är kultur ett svårdefinierat begrepp som inte endast omfattar konst och litteratur, utan också levnadssätt, grundläggande mänskliga rättigheter, värdesystem, traditioner och trosuppfattningar. Invandringen kan bidra till att den kulturella mångfalden berikas. Med Europeiska året för interkulturell dialog⁽¹⁾ har Europeiska unionen visat särskild uppskattning för den kulturella mångfalden.

Mot en gemensam invandringspolitik

9. Med beaktande av redan antagna yttranden från kommittén begär vi att lokala och regionala aktörer ska involveras i de kommande faserna i den framtida gemensamma invandringspolitiken⁽²⁾.

Välstånd och invandring

10. Kommittén vill framhålla invandrarnas stora betydelse genom deras bidrag till den socioekonomiska utvecklingen i EU. Med tanke på det europeiska ekonomiska samarbetsrådets internationella konkurrenskraft måste EU:s attraktionsförmåga förbättras märkbart, så att den lokala och regionala potentialen utnyttjas bättre.

11. Med hänsyn till rättssäkerheten och en rättvis behandling av tredjelandsmedborgare anser ReK att det är absolut nödvändigt att reglerna är klara och tydliga och att de efterlevs.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1983/2006/EG av den 18 december 2006 om Europeiska året för interkulturell dialog (2008).

⁽²⁾ Eftersom kommissionens meddelande KOM(2008) 359 slutlig endast berör invandring av tredjelandsmedborgare, behandlar detta yttrande inte migration av EU-medborgare inom EU eller inom vissa regioner.

12. Integrationsinriktade stimulansåtgärder med attraktiva uppehållsvillkor för tredjelandsmedborgare och deras familjer är ett viktigt tillvägagångssätt för att locka behövlig arbetskraft till det europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I samband med utarbetandet av goda modeller för en arbetsmarknadsanpassad styrning av invandringen måste man också ta hänsyn till frågan om familjeåterförening i enlighet med direktiv 2003/86/EG.

13. Kommittén menar att en gemensam invandringspolitik kan leda till avsevärt lägre administrativa kostnader för såväl medlemsstater som regionala och lokala myndigheter, genom att de administrativa förfarandena i samband med mottagandet av invandrare förenklas.

14. Det är viktigt att kommissionen analyserar vilka krav som kommer att åläggas regionala och lokala myndigheter genom de åtgärder som kommissionen föreslår ska vidtas på EU-nivå eller nationell nivå. Det är också viktigt att de uppgifter som kan komma att åläggas lokala och regionala myndigheter finansieras på nationell nivå eller genom EU-medel.

15. Kommittén vill påpeka att de olika medlemsstaternas arbetsmarknadsbehov ser olika ut. Eventuella gemensamma standarder, procedurregler och uppehållstillstånd inom EU, såsom det planerade "EU-blåkortet", bör därför införas med beaktande av de nationella, regionala och lokala arbetsmarknadernas olika krav, bevarandet av medlemsstaternas förvaltningsautonomi samt subsidiaritetsprincipen. Genom att medlemsstaterna har befogenhet att fastställa hur många tredjelandsmedborgare som får beviljas inresa till deras territorium för att där söka sysselsättning som arbetstagare eller egenföretagare, kan arbetsmarknadens behov beaktas.

16. I sammanhanget välkomnar ReK kommissionens förslag om att aktivt involvera de regionala och lokala myndigheterna för att uppnå en bättre balans mellan kvalifikationer och behoven inom olika sektorer, eftersom de lokala och regionala särdragen därmed uttryckligen kan beaktas.

Integration som nyckel till en framgångsrik invandring

17. Regionkommittén betonar den aktiva roll som de lokala och regionala myndigheterna har i integreringen av invandrare. Kommunernas och regionernas särskilda behov måste beaktas i den framtida gemensamma invandringspolitiken och i de kompletterande åtgärderna, till exempel i genomförandet av åtgärder inom ramen för Europeiska integrationsfonden. Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna måste beaktas.

18. De grundläggande rättigheterna är förbundna med ansvar och skyldigheter gentemot medmänniskorna, samhället och de kommande generationerna. Den europeiska värdegemenskapen förpliktar till respekt och tolerans, vilket är en förutsättning för en fredlig och demokratisk samlevnad. Även den interkulturella dialogen på lokal och regional nivå kan i detta sammanhang ge viktiga impulser.

19. Viktiga förutsättningar för integration är aktivt samarbete mellan alla delar av det civila samhället samt en positiv attityd hos invandrarna och de mottagande samhällena. Ursprungsländerna kan bidra till integrationen av sina medborgare i de europeiska värdländerna.

20. Kommittén konstaterar att kunskaper i värdlandets officiella språk är av avgörande betydelse. En framgångsrik integration även på lokal och regional nivå underlättas av tidig inlärning av värdlandets officiella språk. Invandrarnas och särskilt deras barns inlärning av värdlandets officiella språk bör främjas intensivt, samtidigt som deras rätt att behärska sitt eget modersmål bör respekteras och understödjas.

21. Det är mycket viktigt att tillhandahålla grundläggande och lättförståelig information om destinationen (stad, ort eller område) och levnadsförhållandena där och i omgivningarna.

22. Grundläggande kunskaper om mottagarlandets historia och institutioner är viktiga. För att kunna integreras måste invandrarna tillägna sig dessa grundläggande kunskaper.

23. Vi uppmuntrar program och andra insatser för mottagning av nyligen anlända tredjelandsmedborgare för att de ska få grundläggandes kunskaper i språket samt kännedom om mottagarlandets historia, institutioner, socioekonomiska förhållanden, kulturliv och grundläggande värderingar.

24. Vi stöder finansiering av innovativa integrationsprogram och integrationsmodeller som inbegriper utbildning i språk- och kommunikation samt kunskaper om värdlandets kulturella, politiska och sociala förhållanden.

25. Enligt kommittén har utbildningen en nyckelroll i integrationen. De lokala och regionala myndigheterna har viktiga uppgifter inom utbildningsområdet för att bidra till lika möjligheter för alla. I kommissionens grönbok "Migration & rörlighet: utmaningar och möjligheter för EU:s utbildningssystem" ^(?) betonas utbildningens centrala betydelse för integrationen. Vid utvärderingen av samrådet bör kommissionen särskilt beakta de lokala och regionala myndigheternas arbetsuppgifter.

26. ReK vill framhålla att arbetslivet spelar en central roll för integrationen av invandrare. Arbetslöshet utgör ofta ett hinder för en framgångsrik integration, i synnerhet när det är fråga om unga människor. Invandringen av tredjelandsmedborgare måste ske i enlighet med behoven på de olika medlemsstaternas arbetsmarknader. Ett eget förvärvsarbete är en väsentlig förutsättning för integration, särskilt som detta innebär anslutning till de sociala trygghetssystemen. Annars är det svårt att motivera för medlemsstaternas befolkning att invandrare inlemmas direkt i de sociala trygghetssystemen, med särskild belastning för regionala och kommunala myndigheter.

^(?) KOM(2008) 423 slutlig.

Solidaritet och invandring

27. Regionkommittén vill påpeka att olaglig och laglig invandring hänger nära samman och att kampen mot den olagliga invandringen har central betydelse för utformningen av en politik för laglig invandring. Å ena sidan måste kampen mot den olagliga invandringen föras konsekvent och med ett helhetsperspektiv för att effektivt kunna ta itu med de många gånger organiserade kriminella strukturerna. Av den anledningen är det viktigt att avtal med tredjeländ innehåller bestämmelser om bekämpning av olaglig invandring, i synnerhet om återtagande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna. Å andra sidan måste man utveckla möjligheter till laglig invandring när det rör sig om högkvalificerade invandrare och det råder brist på arbetskraft, liksom utbyte och överföring av kunskap samt sådan vidareutbildning av migranter under en tidsmässigt begränsad vistelse som också senare främjar utvecklingen i ursprungsländerna.

Effektiv och enhetlig användning av tillgängliga resurser

28. ReK efterlyser omfattande information om EU:s relevanta fonder och stödprogram, för att alla aktörer på lokal och regional nivå ska kunna utnyttja befintliga fonder och program.

29. Regionkommittén menar att det inom ramen för den framtida invandringsspolitiken kan bli nödvändigt att avsätta erforderliga ekonomiska och mänskliga resurser för att öka kapaciteten inom Frontex i fråga om gränskontroller och förebyggande av säkerhetsshot, så att detta organ kan utföra sin uppgift på ett effektivt sätt.

30. Kommittén vill understryka att man inom ramen för EU:s framtida invandringsspolitik bör beakta nödvändigheten av att öka de regionala och lokala myndigheternas kapacitet att hantera migrationsströmmarna, särskilt genom att avsätta tillräckliga ekonomiska medel och säkerställa tillgången till EU:s fonder och program. Om man inte lyckas åstadkomma en hållbar och framgångsrik invandringsspolitik, dvs. en politik som accepteras av de berörda aktörerna, innebär detta stora socioekonomiska kostnader och en risk för att vår välfärd, den sociala freden och den ekonomiska utvecklingen äventyras.

31. Kommittén efterlyser ekonomiskt stöd till integrationspolitiken, särskilt till uppgifterna på utbildningsområdet på lokal och regional nivå. Grönboken om migration och rörlighet kommer att ta upp bidraget från gemenskapens program och fonder till stöd för integrationspolitiken. De lokala och regionala integrations specifika uppgifterna på utbildningsområdet måste stöjas genom Europeiska integrationsfonden.

Partnerskap med tredjeländer

32. Kommittén anser att man i EU:s kommande invandringsspolitik bör beakta betydelsen av att främja dialog och samarbete med ursprungs- och transitländerna, och i det syftet använda de instrument som finns inom den europeiska grannskapspolitiken eller unionen för Medelhavsområdet. Man bör också sträva efter ett effektivt utvecklingssamarbete. De lokala och regionala myndigheterna har en viktig roll i att främja detta samarbete. Detta gäller i synnerhet de lokala och regionala myndigheter som kan fungera som plattformar för samarbetet med angränsande tredjeländer.

33. Invandringens globala dimension har vittgående följder för såväl ursprungsländerna som Europeiska unionen. Därför måste man ta särskild hänsyn till växelverkan mellan migration och utveckling. Man måste komma ihåg att arbetskraftsutvandringen inte får medföra några negativa ekonomiska konsekvenser ("brain-drain") för utvecklingsländerna. Vid cirkulär migration kan arbetskraften efter att den återvänt till ursprungslandet ställa sina förvärvade kunskaper till förfogande eller föra dem vidare.

Säkerhet och invandring

34. Med tanke på utmaningarna för EU:s framtida invandringsspolitik i samband med den olagliga invandringen vill ReK peka på det nödvändiga i att prioritera genomförbara och samordnade åtgärder mot människohandel och kriminella organisationer, detta för att förhindra mänskliga tragedier.

Intensivare kamp mot illegal invandring och nolltolerans i fråga om människohandel

35. Europeiska unionen måste med kraft förhindra olaglig invandring, som ofta leder till att i synnerhet kvinnor och barn blir utnyttjade. För detta behövs konsekventa åtgärder. Nätverk och grupper som organiserar eller deltar i människohandel måste bekämpas i samarbete med ursprungs- och transitländerna. De lokala och regionala myndigheterna måste engageras i samarbetet på lämpligt sätt.

Framtidsutsikter

36. Regionkommittén ser utsikter och möjligheter till en lyckad invandringsspolitik som kan bidra till ekonomisk framgång och kulturell mångfald. De lokala och regionala myndigheterna stöder en sådan politik som bidrar till att öka Europeiska unionens ekonomiska och samhällsliga potential. Samtidigt måste än en gång påpekas att en förutsättning för att Europeiska unionen ska kunna dra nytta av alla de fördelar som laglig invandring för med sig är att kampen mot olaglig invandring är omfattande och framgångsrik.

Bryssel, den 26 november 2008.

Regionkommitténs
ordförande
Luc VAN DEN BRANDE